

Teitl y Rôl: Cydlynnydd Academiadd 2

CYFATHREBU

(a) Cyfathrebu Llafar:

Derbyn, deall a throsglwyddo gwybodaeth uniongyrchol mewn dull clir a chywir yn aml.

Derbyn, deall a throsglwyddo gwybodaeth sydd angen esboniad neu ddadansoddiad gofalus i helpu eraill i'w deall, gan roi ystyriaeth i'r hyn sydd i'w gyfathrebu a'r ffordd orau i drosglwyddo'r wybodaeth i eraill yn aml.

Derbyn, deall a throsglwyddo syniadau cysyniadol cymhleth neu wybodaeth gymhleth a all fod yn hynod o fanwl, yn dechnegol neu yn arbenigol yn aml.

(b) Cyfathrebu ysgrifenedig neu electronig a chyfryngau gweledol:

Derbyn, deall a throsglwyddo gwybodaeth uniongyrchol mewn dull clir a chywir yn aml.

Derbyn, deall a throsglwyddo gwybodaeth sydd angen esboniad neu ddadansoddiad gofalus i helpu eraill i'w deall, gan roi ystyriaeth i'r hyn sydd i'w gyfathrebu a'r ffordd orau i drosglwyddo'r wybodaeth i eraill yn aml.

Derbyn, deall a throsglwyddo syniadau cysyniadol cymhleth neu wybodaeth gymhleth a all fod yn hynod o fanwl, yn dechnegol neu yn arbenigol yn aml.

GWAITH TÎM A CHYMHELLIANT

Gofynion goblygedig

Cyfranogi a chyflwyno cyfraniad i dîm.

Prif ffocws

Cefnogi ac annog eraill yn y tîm; helpu i adeiladu cydweithrediad drwy osod esiimpl a dangos agwedd hyblyg at gyflawni canlyniadau tîm; a chyfrannu i adeiladu ysbryd y tîm fel aelod gweithgar o'r tîm.

Ffocws eilaidd

Egluro gofynion; cytuno amcanion tasg clir; trefnu a dirprwyo gwaith yn deg yn ôl galluoedd unigol; helpu'r tîm i ganolbwyntio eu hymdrechion ar y dasg dan sylw a chymell aelodau unigol o'r tîm.

O bryd i'w gilydd ffurfio a chyfathrebu gweledigaeth glir o'r hyn y mae'r tîm cyfan yn ceisio'i gyflawni; annog unigolion i gyfrannu at y nod cyffredin hwn hyd eithaf eu gallu; creu ymdeimlad o undod a phwrpas cyffredin.

CYSWLLT A RHWYDWEITHIO

Dilyn cydgysylltu dydd i ddydd safonol yn dilyn canllawiau presennol er mwyn dylanwadu achlysuron neu benderfyniadau; a chymryd rhan weithgar i ddilyn diddordebau cyfrannol.

Cymryd rhan mewn rhwydweithiau o fewn y sefydliad neu'n allanol er mwyn dylanwadu ar achlysuron neu benderfyniadau a chymryd rhan weithgar i ddilyn diddordebau cyfrannol.

Sefydlu, adeiladu neu arwain rhwydweithiau mewnol; cynnal perthnasau dros amser; sefydlu sianeli cyfathrebu i'ch hunan ac i eraill eu defnyddio er mwyn sicrhau lledaeniad gwybodaeth yn y fformat cywir i'r bobl gywir ar yr adeg gywir; adeiladu perthnasau a chysylltiadau er mwyn hwyluso rhannu gwybodaeth yn y dyfodol.

Sefydlu, adeiladu neu arwain rhwydweithiau y tu allan i'r sefydliad er mwyn sicrhau lledaeniad gwybodaeth yn y fformat cywir i'r bobl gywir ar yr adeg gywir; adeiladu perthnasau a chysylltiadau er mwyn hwyluso rhannu gwybodaeth yn y dyfodol.

DARPARU GWASANAETH

Gofynion goblygedig

Delio â chysylltiadau mewnol neu allanol sy'n gofyn am wasanaeth neu sy'n ceisio gwybodaeth; creu delwedd gadarnhaol o'r sefydliad drwy fod yn ymatebol ac yn gyflym wrth ymateb i geisiadau a chyfeirio'r defnyddiwr at y person cywir os oes angen. Y cwsmer sydd fel arfer yn cychwyn y cyswllt, ac mae fel arfer yn cynnwys tasgau rheolaidd sydd â safonau neu weithdrefnau gosodedig.

Prif ffocws

Delio â chysylltiadau mewnol neu allanol lle mae'r gwasanaeth fel arfer yn cael ei gychwyn gan ddeilydd y swydd, gan weithio o fewn gweithdrefnau neu bolisiau cyffredinol y sefydliad; A / NEU deall ac archwilio anghenion y cwsmer; addasu'r gwasanaeth yn unol â hynny er mwyn sicrhau defnyddioldeb neu addasrwydd a safon y gwasanaeth.

PROSESAU A CHANLYNIADAU PENDERFYNU

Gwneud penderfyniadau annibynnol sydd yn debygol o barhau am gryn dipyn ac sydd yn dylanwadu'n bennaf ar/oddi mewn y tîm.

Bod â rhan mewn rhai penderfyniadau sydd yn bellgyrhaeddol, cymhleth, a hir eu parhad, a gweithio gydag eraill i gyrraedd casgliad optimaidd sydd yn cael effaith bellgyrhaeddol.

Cynnig cyngor neu fewnbwn sy'n cyfrannu tuag at benderfyniadau eraill sydd yn bellgyrhaeddol, cymhleth, a hir eu parhad ac sydd â dylanwad sylweddol.

CYNLLUNIO A THREFNU ADNODDAU

Gofynnion goblygedig

Cwblhau tasgau i gynllun gosodedig, gydag adnoddau sydd wedi'u clustnodi.

Cynllunio, blaenoriaethu a threfnu gwaith neu adnoddau ei hun i gyflawni amcanion a gytunwyd.

Prif ffocws

Cynllunio, blaenoriaethu a threfnu gwaith neu adnoddau ei hun ac eraill o fewn ei m(f)aes ei hun yn ddyddiol, yn wythnosol neu yn fisol; cynllunio a rheoli prosiectau bach, gan sicrhau defnydd effeithiol o adnoddau; derbyn gwybodaeth gan a chyflenwi gwybodaeth i bobl eraill er mwyn cwblhau cynllunio; a monitro cynnydd yn erbyn y cynllun.

Ffocws eilaidd

O bryd i'w gilydd cymryd cyfrifoldeb am gynllunio gweithredol a threfnu prosiectau mwy neu faes gwaith; cydlynu nifer o dimau neu brosiectau yn fisol, yn chwarterol neu'n flynyddol; gosod safonau perfformiad a sefydlu gweithdrefnau monitro i gadw golwg ar y cynnydd ar draws yr agweddau gwahanol hyn o'r gwaith; a rhoi mewnbyn i gynlluniau tymor hir.

MENTER A DATRYS PROBLEMAU

Gofynnion goblygedig

Datrys problemau dydd-i-ddydd wrth iddynt godi; dewis rhwng nifer cyfyngedig o opsiynau sydd â chanlyniadau clir, drwy ddilyn canllawiau neu gyfeirio at yr hyn sydd wedi cael ei wneud yn flaenorol; a gwybod pryd y dylid cyfeirio problem at bobl eraill.

Prif ffocws

Defnyddio menter a chreadigrwydd i ddatrys problemau lle nad yw'r ateb gorau yn amlwg ar unwaith ond lle mae'n rhaid asesu drwy broses o resymu, gan bwysu a mesur y rhesymau dros ac yn erbyn gwahanol agweddau; adnabod ac asesu opsiynau ymarferol; a datgymalu'r broblem yn gydrannau.

DADANSODDI AC YMCHWIL

Gofynion goblygedig

Sefydlu ffeithiau sylfaenol mewn sefyllfaoedd sydd yn gofyn am ragor o ymchwil a hysbysu eraill os oes angen.

Prif ffocws

Dadansoddi data neu wybodaeth arferol gan ddefnyddio gweithdrefnau sydd wedi'u gosod o flaen llaw a chasglu gwybodaeth o ffynonellau safonol; ac angen gweithio'n gywir er mwyn cwblhau'r dasg yn union fel y'i pennwyd.

Ffocws eilaidd

O bryd i'w gilydd adnabod dull priodol sydd yn bodoli ar gyfer dadansoddi neu ymchwilio yn ôl y data a'r amcanion; adnabod a dehongli tueddiadau neu batrymau mewn data; a dynodi neu ddod o hyd i wybodaeth ychwanegol a all fod o gymorth i'r ymchwiliad wrth i'r dadansoddi fynd rhagddo.

GOFYNION SYNHWYRAIDD A CHORFFOROL

Ymgymryd â thasgau ar lefel a fyddai'n gofyn naill ai am ddysgu rhai dulliau penodol neu a fyddai'n cynnwys ymdrech gorfforol gymedrol.

AMGYLCHEDD GWAITH

Prif ffocws

Gweithio mewn amgylchedd sy'n gymharol sefydlog ac nad yw'n effeithio llawer ar ddeilydd y swydd na'r ffordd y mae'r gwaith yn cael ei gwblhau.

Ffocws eilaidd

O bryd i'w gilydd yn gorfod deall sut y gallai'r amgylchedd gwaith gael effaith ar ei (g)waith ei hun neu waith cydweithwyr; cymryd camau safonol, o fewn canllawiau iechyd a diogelwch lle bo'n gymwys, i addasu i'r amgylchedd.

GOFAL A LLES BUGEILIOL

Dangos sensitifrwydd yn aml i'r rheiny y gall fod angen help arnynt, neu mewn achosion eithafol, sy'n dangos arwyddion o drallod amlwg; a chymryd camau priodol drwy gysylltu â'r bobl berthnasol.

Rhoi cyngor yn aml ar faterion lles neu ymholiadau cyffredin; dilyn gweithdrefnau lles safonol ar gyfer y sefydliad; gwybod pryd y dylid cyfeirio unigolyn i rywle arall i gael cymorth proffesiynol; a pharchu cyfrinachedd.

DATBLYGU TÎM

(dylid cynnwys hyfforddiant ar gyfer y rhai y tu allan i dîm y gwaith o dan Cefnogaeth Addysgu a Dysgu)

Yn aml cyngori neu arwain dechreuwyr newydd yn gweithio yn yr un rôl neu uned ar wybodaeth neu weithdrefnau safonol.

Hyfforddi neu arwain pobl eraill ynglŷn â thasgau, materion neu weithgareddau penodol; rhoi cyngor, arweiniad ac atborth ar sail eich gwybodaeth neu'ch profiad chi; a chyflwyno hyfforddiant yn aml.

O bryd i'w gilydd ymgymryd â gweithgaredd hyfforddi neu ddatblygu yn ôl anghenion yr unigolyn neu'r grŵp; adnabod galluoedd cyfredol ac anghenion y dyfodol; diffinio'r safonau perfformiad gofynnol; adnabod gweithgaredd datblygu priodol; asesu cymhwysiad dysgu; a rhoi atborth ac arweiniad ar berfformiad cyffredinol.

CEFNOGAETH ADDYSGU A DYSGU

Cynllunio cynnwys neu ddeunydd dysgu o fewn fframweithiau sy'n bodoli; yn gwneud addasiadau priodol i ddeunydd sydd eisoes yn bodoli ar sail gwybodaeth neu brofiad y dysgwr/dysgwyr er mwyn cyflwyno myfyrwyr neu erail sy'n newydd i'r ardal i weithrediadau neu wybodaeth safonol.

Cynllunio cynnwys neu ddeunydd dysgu o fewn fframweithiau sy'n bodoli; gwneud addasiadau priodol i ddeunydd sydd eisoes yn bodoli ar sail gwybodaeth neu brofiad y dysgwr/dysgwyr i ddysgu neu hyfforddi myfyrwyr neu eraill am dasgau arbennig, materion neu gweithrediadau, asesu perfformiad a darparu adborth yn ystod yr achlysur.

GWYBODAETH A PHROFIAD

Defnyddio ehangder neu ddyfnder gwybodaeth gan ddangos gwybodaeth a hyfedredd llawn yn ei f(m)aes arbenigedd ei hun; gweithredu fel pwynt cyfeirio i eraill; dangos datblygiad arbenigol parhaus, gan sicrhau a mireinio sgiliau ac arbenigedd mewn mewysydd newydd neu gysylltiedig trwy gyflawni ac annog gweithgaredd datblygu mewnol ac allanol.